
Zittingsdocument

A9-0071/2022

4.4.2022

VERSLAG

over de vervolging van minderheden op grond van godsdienst of
levensovertuiging
(2021/2055(INI))

Commissie buitenlandse zaken

Rapporteur: Karol Karski

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
ADVIES VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	19
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	29
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	30

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de vervolging van minderheden op grond van godsdienst of levensovertuiging (2021/2055(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 2, 18 en 26 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens,
- gezien de artikelen 2, 4, 18, 24, 26 en 27 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (ICCPR),
- gezien de artikelen 2 en 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten,
- gezien de artikelen 6 en 21 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien artikel 17 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien de artikelen 10, 14, 21 en 22 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien artikel 9 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, artikel 2 van het Eerste Protocol bij dat verdrag en artikel 12 van Protocol nr. 12 bij het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden,
- gezien het VN-Verdrag inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide van 1948,
- gezien het VN-Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen van 1979,
- gezien het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof,
- gezien de Verklaring van de Algemene Vergadering van de VN van 25 november 1981 inzake de uitbanning van alle vormen van intolerantie en discriminatie op grond van religie of overtuiging,
- gezien de Verklaring van de Algemene Vergadering van de VN van 18 december 1992 over de rechten van personen die deel uitmaken van nationale of etnische, godsdienstige of taalkundige minderheden,
- gezien de resolutie van de Mensenrechtenraad van de VN van 24 maart 2011 over de strijd tegen intolerantie, negatieve stereotypering, stigmatisering en discriminatie van, en het aanzetten tot of aanwenden van geweld tegen personen, op grond van religie of overtuiging,
- gezien het Actieplan van Rabat van 5 oktober 2012 betreffende het verbod op het

uitdragen van haat op grond van nationaliteit, ras of godsdienst waarmee wordt aangezet tot discriminatie, vijandigheid of geweld,

- gezien het op 28 mei 2019 aangenomen besluit van de Algemene Vergadering van de VN, waarin 22 augustus werd uitgeroepen tot Internationale Dag ter herdenking van de slachtoffers van geweld op grond van godsdienst of overtuiging,
- gezien de resolutie van de Algemene Vergadering van de VN van 21 januari 2021 over het bevorderen van een cultuur van vrede en verdraagzaamheid om religieuze plaatsen te beschermen,
- gezien de rapporten van 15 juli 2019 en 3 maart 2021 van de speciale rapporteur van de VN voor minderhedenkwesities aan de Mensenrechtenraad van de VN, waarin met name het begrip “minderheid” werd behandeld, evenals de wijdverspreide aanvallen op minderheden via haatzaaiende uitlatingen op sociale media,
- gezien het rapport van de speciale rapporteur van de VN van 12 oktober 2020 over de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, waarin werd gesteld dat ieders vrijheid van godsdienst en levensovertuiging moet worden gevrijwaard om de uitvoering van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling te doen slagen en dat personen die tot religieuze of levensbeschouwelijke minderheden behoren, gevaar lopen “in de steek gelaten te worden”,
- gezien het jaarverslag van het Bureau van de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten van 28 december 2020 over de rechten van personen die deel uitmaken van nationale of etnische, godsdienstige of taalkundige minderheden,
- gezien de Verklaring van Marrakesh van 27 januari 2016 over de rechten van religieuze minderheden in gemeenschappen met een overwegende moslimmeerderheid,
- gezien de conclusies van de Raad van 16 november 2009 over de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging,
- gezien de conclusies van de Raad van 21 februari 2011 over onverdraagzaamheid, discriminatie en geweld op basis van godsdienst en overtuiging,
- gezien de conclusies van de Raad van 22 februari 2021 over de prioriteiten van de EU in de mensenrechtenfora van de VN in 2021,
- gezien de EU-richtsnoeren van 24 juni 2013 over de bevordering en de bescherming van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging,
- gezien de EU-mensenrechtenrichtsnoeren van 18 maart 2019 inzake non-discriminatie in het extern optreden,
- gezien de verslagen van de speciaal gezant voor de bevordering van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging buiten de EU,
- gezien het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie voor 2020-2024 dat zal worden gefinancierd uit het meerjarig financieel kader voor 2021-2027,

- gezien het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (COM(2018)0460 final) en gezien het gewijzigd voorstel voor die verordening (COM(2020)0459 final),
- gezien de toekenning van de Sacharovprijs voor de vrijheid van denken van het Europees Parlement aan Raif Badawi in 2015, aan Nadia Murad en Lamiya Aji Bashar in 2016 en aan Ilham Tohti in 2019,
- gezien zijn resolutie van 10 oktober 2013 over discriminatie op grond van kaste¹, met name paragraaf 6 over religie als een intersectionele factor van discriminatie en misbruik,
- gezien zijn resolutie van 15 januari 2019 over de EU-richtsnoeren en het mandaat van de speciaal gezant van de EU voor de bevordering van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging buiten de Europese Unie²,
- gezien zijn resolutie van 4 februari 2016 over de stelselmatige massamoord op religieuze minderheden door “ISIS/Da’esh”³,
- gezien zijn resolutie van 4 juli 2017 over de bestrijding van mensenrechtenschendingen in de context van oorlogsmisdrijven, en misdrijven tegen de menselijkheid, met inbegrip van genocide⁴,
- gezien zijn resolutie van 15 maart 2018 over de situatie in Syrië⁵,
- gezien zijn resoluties van 4 oktober 2018 over massale willekeurige detentie van Oeigoeren en Kazakken in de Oeigoerse autonome regio Xinjiang⁶, van 18 april 2019 over China, met name de situatie van religieuze en etnische minderheden⁷, van 19 december 2019 over de situatie van de Oeigoeren in China (China Cables)⁸ en van 17 december 2020 over dwangarbeid en de situatie van de Oeigoeren in de Oeigoerse autonome regio Xinjiang⁹,
- gezien zijn resoluties van 7 juli¹⁰ en 15 december 2016¹¹, 14 september¹² en 14 december 2017¹³, en 19 september 2019¹⁴ over Myanmar en de situatie van de Rohingya,
- gezien zijn resoluties van 28 november 2019 over de situatie op het gebied van de

¹ PB C 181 van 19.5.2016, blz. 69.

² PB C 411 van 27.11.2020, blz. 30.

³ PB C 35 van 31.1.2018, blz. 77.

⁴ PB C 334 van 19.9.2018, blz. 69.

⁵ PB C 162 van 10.5.2019, blz. 119.

⁶ PB C 11 van 13.1.2020, blz. 25.

⁷ PB C 158 van 30.4.2021, blz. 2.

⁸ PB C 255 van 29.6.2021, blz. 60.

⁹ PB C 445 van 29.10.2021, blz. 114.

¹⁰ PB C 101 van 16.3.2018, blz. 134.

¹¹ PB C 238 van 6.7.2018, blz. 112.

¹² PB C 337 van 20.9.2018, blz. 109.

¹³ PB C 369 van 11.10.2018, blz. 91.

¹⁴ PB C 171 van 6.5.2021, blz. 12.

vrijheden in Algerije¹⁵ en van 26 november 2020 over de verslechterende mensenrechtensituatie in Algerije, in het bijzonder de zaak van journalist Khaled Drareni¹⁶,

- gezien zijn resolutie van 19 december 2019 over schendingen van de mensenrechten, waaronder de godsdienstvrijheid, in Burkina Faso¹⁷,
- gezien zijn resolutie van 16 januari 2020 over Nigeria, met name de recente terreuraanslagen¹⁸,
- gezien zijn resolutie van 29 april 2021 over de blasfemiewetten in Pakistan en de zaak Shagufta Kausar en Shafqat Emmanuel¹⁹, waarin de zaak Asia Bibi ook wordt genoemd, zijn resolutie van 14 april 2016 over Pakistan, met name de aanslag in Lahore²⁰, en zijn resolutie van 13 december 2018 over Iran, met name de zaak Nasrin Sotoudeh²¹,
- gezien zijn resolutie van 25 november 2020 over de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor het buitenlands beleid²²,
- gezien zijn aanbeveling van 29 april 2021 aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid over de betrekkingen tussen de EU en India²³,
- gezien zijn aanbeveling aan de Raad van 9 juni 2021 betreffende de 75e en 76e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties²⁴,
- gezien zijn resolutie van 15 januari 2020 betreffende het jaarverslag 2018²⁵ over mensenrechten en democratie in de wereld en het beleid van de EU op dit gebied, en met name de paragrafen 42, 43 en 45,
- gezien zijn resolutie van 20 januari 2021 betreffende het jaarverslag 2019²⁶ over mensenrechten en democratie in de wereld en het beleid van de EU op dit gebied, en met name de paragrafen 103, 104, 106 en 107,
- gezien de activiteiten van de Interfractiewerkgroep “Vrijheid van godsdienst en tolerantie tussen religies” van het Europees Parlement,
- gezien artikel 54 van zijn Reglement,

---

¹⁵ PB C 232 van 16.6.2021, blz. 12.

¹⁶ PB C 425 van 20.10.2021, blz. 126.

¹⁷ PB C 255 van 29.6.2021, blz. 45.

¹⁸ PB C 270 van 7.7.2021, blz. 83.

¹⁹ PB C 506 van 15.12.2021, blz. 77.

²⁰ PB C 58 van 15.2.2018, blz. 151.

²¹ PB C 388 van 13.11.2020, blz. 127.

²² PB C 425 van 20.10.2021, blz. 63.

²³ PB C 506 van 15.12.2021, blz. 109.

²⁴ PB C 67 van 8.2.2022, blz. 150.

²⁵ PB C 270 van 7.7.2021, blz. 25.

²⁶ PB C 456 van 10.11.2021, blz. 94.

- gezien het advies van de Commissie ontwikkelingssamenwerking,
  - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A9-0071/2022),
- A. overwegende dat de VN-mensenrechtenverdragen, samen met het internationaal recht en het EU-recht, voorzien in normen voor de bescherming van de rechten van personen die tot levensbeschouwelijke of religieuze minderheden behoren als integraal onderdeel van de mensenrechten;
  - B. overwegende dat het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst de vrijheid omvat om te kiezen wat men gelooft of niet gelooft, de vrijheid om zonder beperkingen een godsdienst of overtuiging op te richten, aan te hangen of op te geven, en de vrijheid om individueel of binnen een gemeenschap, privé of in het openbaar, uitdrukking te geven aan zijn godsdienst of overtuiging met betrekking tot eredienst, onderricht, praktijk en inachtneming van de geboden en voorschriften; overwegende dat deze vrijheid religieuze, seculiere en niet-confessionele organisaties het recht geeft op een erkende rechtspersoonlijkheid; overwegende dat de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging ook het recht omvat om kritische of satirische meningen over godsdiensten en religieuze autoriteiten te uiten als een legitieme uiting van vrijheid van denken of artistieke creatie;
  - C. overwegende dat de EU overeenkomstig artikel 21 VEU de eerbiediging van de menselijke waardigheid en de universaliteit en ondeelbaarheid van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden bevordert en verdedigt, als onderdeel van de leidende beginselen van haar buitenlands beleid;
  - D. overwegende dat in een groot aantal landen in de wereld inbreuk wordt gepleegd op de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging; overwegende dat een groot aantal mensen in landen woont waar ernstige inbreuken op de vrijheid van gedachte, geweten, godsdienst en levensovertuiging worden opgelegd of getolereerd;
  - E. overwegende dat discriminatie en vervolging van minderheden op grond van geloof of godsdienst door verschillende actoren - staten, niet-overheidsactoren of een combinatie van beide - wordt uitgevoerd en verschillende vormen kan aannemen, zoals moorden, marteling, fysieke aanvallen, massale opsluiting, willekeurige arrestaties, gedwongen verdwijningen, buitengerechtelijke executies, dwang, gedwongen bekeringen, ontvoeringen, vroege en gedwongen huwelijken, gendergebaseerd geweld, verkrachting, lichamelijke en geestelijke mishandeling, gedwongen geboortebepanking en abortussen, dwangarbeid en ontheemding, mensenhandel, bedreigingen, uitsluiting, discriminerende en oneerlijke behandeling, pesterijen, onteigening, beperking van de toegang tot burgerschap, verkozen ambten, werkgelegenheid, onderwijs, gezondheidszorg en administratieve diensten, vernieling van gebedsplaatsen, begraafplaatsen en cultureel erfgoed, en offline en online haatzaaiende taal;
  - F. overwegende dat de COVID-19-pandemie de vervolging van en het geweld tegen levensbeschouwelijke en religieuze minderheden in sommige landen heeft verergerd; overwegende dat de gezondheids crisis bovendien voor sommige landen als voorwendsel is gebruikt om vervolgingsmaatregelen te nemen voor doeleinden die geen verband houden met de pandemie; overwegende dat levensbeschouwelijke en religieuze minderheden bijzonder kwetsbaar zijn geworden voor besmetting met en overlijden

door COVID-19 vanwege ongelijke toegang tot adequate medische zorg;

- G. overwegende dat met name vrouwen die behoren tot levensbeschouwelijke en religieuze minderheden het risico lopen op meer discriminatie en geweld in verband met intersectionele factoren zoals geslacht, godsdienst, kaste, etnische achtergrond, ongelijke machtsverhoudingen en mannelijke dominantie, in sommige gevallen met religieuze of levensbeschouwelijke motieven; overwegende dat vrouwen meer moeilijkheden ondervinden bij het uitoefenen van hun recht om een religieuze of levensbeschouwelijke gemeenschap te verlaten vanwege een gebrek aan sociale of economische onafhankelijkheid of dreiging met geweld of verlies van de voogdij over hun kinderen;
- H. overwegende dat gendergerelateerd geweld en discriminatie op grond van religieuze motieven blijven voortbestaan; overwegende dat vrouwen en lhbtq+-personen nog steeds te maken hebben met discriminatie en geweld uit naam van het geloof door zowel statelijke als niet-statale actoren; overwegende dat seksuele en reproductieve gezondheid en rechten, waaronder abortus, uit naam van het geloof worden verboden door zowel statelijke als niet-statale actoren;
- I. overwegende dat elke vervolging op grond van godsdienst of overtuiging de scherpste veroordeling en snelle reacties van nationale regeringen en internationale actoren verdient;
- J. overwegende dat gebruiken in verband met inheemse geloofsovertuigingen of religies deel uitmaken van de culturele identiteit van een volk; overwegende dat inheemse volkeren het recht hebben hun institutionele structuren en hun kenmerkende gebruiken, spiritualiteit, tradities, procedures en praktijken te bevorderen, te ontwikkelen en in stand te houden, overeenkomstig de internationale mensenrechtennormen;
- K. overwegende dat in bijna elke regio ter wereld religieuze minderheden het risico lopen te worden aangemerkt als “terroristische groeperingen” en dat leden worden gearresteerd op beschuldiging van “extremisme” of “illegale activiteiten”; overwegende dat sommige regeringen nationale veiligheidsoverwegingen en terrorismebestrijdingsmaatregelen gebruiken om het lidmaatschap van bepaalde religieuze of geloofsgroepen, of hun activiteiten, strafbaar te stellen; overwegende dat dergelijke benaderingen de uitoefening van het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging ondermijnen;
- L. overwegende dat levensbeschouwelijke of religieuze minderheden vaak onvoldoende vertegenwoordigd zijn op nationaal niveau; overwegende dat de behoeften en belangen van deze minderheden vaak niet in wetgeving is opgenomen, en dat regeringen uiteenlopende buitengerechtigde maatregelen toepassen op grond waarvan minderheden worden vervolgd of gestigmatiseerd of hun legitieme status in twijfel wordt getrokken of ze worden gestigmatiseerd op basis van levensovertuiging of godsdienst;
- M. overwegende dat in talrijke conflicten en crises in de wereld aanvallen op cultureel erfgoed hebben plaatsgevonden als uiting van symbolisch geweld en de politisering van cultureel erfgoed; overwegende dat de religieuze aspecten van deze conflicten rechtstreeks hebben bijgedragen tot humanitaire crises, ontheemding, migratie en de

schending van religieuze en culturele rechten en menselijke waardigheid; overwegende dat deze conflicten en crises samenlevingen, landen, regio's, etnische groepen en gemeenschappen kunnen polariseren en het risico op gewelddadige conflicten kunnen vergroten; overwegende dat de vernietiging en plundering van cultureel erfgoed derhalve een oorlogswapen kan zijn en een voorbode van toekomstige massale wreedheden; overwegende dat deze vernietiging en plundering bovendien grote obstakels vormen voor dialoog, vrede en verzoening;

- N. overwegende dat de vernietiging van cultureel erfgoed inhoudt dat gemeenschappen, vooral religieuze gemeenschappen, beroofd worden van een belangrijk deel van hun identiteit, wat hen kwetsbaar maakt; overwegende dat extremistische groepen en andere partijen in een conflict hun invloed gemakkelijk kunnen verspreiden in gebieden waar de identiteit en de sociale samenhang verzwakt zijn en de verdeeldheid in de gemeenschappen verscherpt is;
- O. overwegende dat in gevallen van internationale misdrijven op basis van religie of levensovertuiging de daders, op enkele uitzonderingen na, ongestraft zijn gebleven, en dat de wreedheden daarom hebben kunnen voortduren;
- P. overwegende dat staten en overheidsinstanties, in overeenstemming met het VN-Genocideverdrag van 1948, niet alleen verplicht zijn om de plegers van genocide te straffen, maar ook om dergelijke misdrijven te voorkomen;
1. bevestigt zijn onwrikbare inzet voor de bevordering en bescherming van de rechten van personen die tot levensbeschouwelijke of religieuze minderheden behoren, overal ter wereld, met onder meer hun recht om van levensovertuiging of godsdienst te veranderen of deze te kiezen, te uiten, uit te oefenen of te verlaten, met naleving van de beginselen van gelijkheid en non-discriminatie; veroordeelt in de scherpste bewoordingen alle vormen van vervolging, geweld, het aanzetten tot geweld en terroristische daden gericht tegen eender welke minderheid op grond van godsdienst of levensovertuiging of het ontbreken daarvan; benadrukt dat schendingen van deze mensenrechten in sommige gevallen kunnen neerkomen op genocide of misdaden tegen de menselijkheid; veroordeelt de ontkenning van dergelijke schendingen of pogingen om ze te minimaliseren en bevestigt opnieuw zijn streven om ze uit te roeien en spreekt nogmaals zijn steun uit voor de slachtoffers;
  2. benadrukt dat staten de primaire verantwoordelijkheid hebben om de mensenrechten van personen die wat hun levensovertuiging of religie betreft tot een minderheid behoren te bevorderen en te beschermen, met inbegrip van hun recht om hun godsdienst of overtuiging uit te oefenen en hun recht om niet te geloven, en om hen te beschermen tegen schendingen van die rechten, in het bijzonder tegen misdaden tegen de menselijkheid en genocide;
  3. is van mening dat het, ongeacht overtuiging, godsdienst, gedachtengoed of geweten, van essentieel belang is de integratie van alle mensen in hun samenleving en in het politieke, sociaal-economische en culturele leven te bevorderen en te verzekeren, en ervoor te zorgen dat hun waardigheid, burgerschap, individuele rechten en vrijheid worden geëerbiedigd;
  4. benadrukt dat de vrijheid van denken, geweten, overtuiging en godsdienst, met inbegrip

van de vrijheid om te aanbidden, geloofsregels in acht te nemen, te praktiseren en te onderwijzen, de vrijheid om te geloven of niet te geloven, de vrijheid om theïstische, niet-theïstische, agnostische of atheïstische denkbeelden aan te hangen, en het recht op geloofsafval, mensenrechten zijn die door het internationaal recht beschermd worden; benadrukt dat de bevordering en bescherming van deze rechten hebben bijgedragen tot de bevordering van de mensenrechten en de democratie in een aantal omgevingen, ook in repressieve omstandigheden; wijst erop dat schendingen van deze rechten vaak onverdraagzaamheid in de hand werken of doen ontstaan, wat vaak vroege indicatoren zijn van potentieel geweld en conflict;

5. wijst erop dat de bestrijding van discriminatie van minderheden, ongeacht hun tradities, geloof of godsdienst, en de bevordering en bescherming van hun rechten aanzienlijk bijdragen tot sociale en politieke stabiliteit, armoedevermindering, democratisch bestuur en conflictpreventie;
6. benadrukt dat de vervolging van minderheden op grond van geloof of godsdienst vaak verweven is met andere specifieke gronden, in het bijzonder die welke verband houden met nationale of etnische afkomst, gender of kaste; vestigt de aandacht op de gevallen waarin geloofs- of godsdienstige groepen vervolgd worden, ook wanneer zij een sterke vertegenwoordiging op het grondgebied van een staat hebben of demografisch niet in de minderheid zijn, maar zich in een kwetsbare situatie bevinden die hen tot gemakkelijke doelwitten van geweld en repressie maakt; onderstreept tevens dat bekeerlingen die een geloof verlaten dat door een meerderheid wordt aangehangen, ernstige schendingen kunnen ervaren, waaronder gevangenisstraf, gedwongen echtscheiding, ontvoering, fysiek geweld en moord;
7. is ernstig bezorgd over de ernstige mate van dwang, discriminatie, pesterijen, geweld en repressie tegen mensen die tot een levensbeschouwelijke of religieuze minderheid behoren, als een wereldwijd verschijnsel dat in bepaalde regio's toeneemt; merkt op dat dit tal van religieuze gemeenschappen treft, zoals het boeddhisme, het christendom, het hindoeïsme, de islam en het jodendom, evenals groepen mensen die atheïst, humanist of agnosticus zijn of zich met geen enkele levensovertuiging of godsdienst identificeren;
8. betreurt ten diepste dat niet-religieuze, seculiere en humanistische organisaties in een aantal landen verspreid over de hele wereld steeds meer te kampen hebben met vervolging, met inbegrip van ongekende golven van gevallen van aanzetten tot haat en moord; laakt het feit dat talloze personen en maatschappelijke organisaties onder vuur liggen doordat zij vreedzaam kanttekeningen plaatsen bij religieuze overtuigingen of deze bekritisieren of hekelen of het onderwerp maken van satire; benadrukt dat deze aanhoudende schending van de vrijheid van gedachte en meningsuiting geografische en culturele grenzen overschrijdt, ook binnen de EU-lidstaten;
9. beklemtoont dat de daders van vervolging autoritaire regimes omvatten, evenals regeringen die geneigd zijn de suprematie van dominante etnische of religieuze bevolkingsgroepen over minderheden op te leggen, terroristische organisaties, politieke en religieuze extremistische partijen of groepen en soms ook familieleden, vrienden en burens van slachtoffers, bijvoorbeeld wanneer de slachtoffers van religie veranderen of niet langer een godsdienst belijden;

10. verwelkomt de positieve rol van sommige geloofs- en religieuze gemeenschappen en op geloof gebaseerde niet-gouvernementele organisaties bij humanitaire activiteiten in conflictgebieden, bij de bestrijding van de aantasting van het milieu, bij het pleiten voor vrede en verzoening en bij het bijdragen aan ontwikkeling;
11. wijst erop dat kerken, confessionele organisaties en andere religieuze en andere levensbeschouwelijke en religieuze instellingen en verenigingen een belangrijke rol spelen in de sociale structuur van ontwikkelingslanden;
12. onderstreept dat bepaalde confessionele organisaties een strategisch belangrijke rol spelen bij het beïnvloeden van hun leden om tot een positie van begrip en belangenbehartiging te komen met betrekking tot cruciale kwesties zoals hiv, seksuele en reproductieve gezondheidszorg en de versterking van de positie van meisjes en vrouwen;
13. merkt op dat kerken, andere levensbeschouwelijke en religieuze instellingen en confessionele organisaties vaak als enige gezondheidszorg en andere sociale diensten verstrekken in afgelegen gebieden van bepaalde ontwikkelingslanden en in conflictgevoelige omgevingen;
14. is van mening dat humanitaire actoren informatie moeten ontvangen over de specifieke gevoeligheden van religieuze en levensbeschouwelijke minderheidsgroepen in ontheemdingssituaties, zodat zij inclusievere hulp en bescherming kunnen bieden aan diverse vluchtelingenpopulaties;

Belangrijke uitdagingen in verband met de vervolging van religieuze minderheden aanpakken

15. wijst erop dat het enorm belangrijk is om de daders van mensenrechtenschendingen gericht tegen personen die tot een levensbeschouwelijke of religieuze minderheid behoren ter verantwoording te roepen; benadrukt dat het van het grootste belang is grondig onderzoek te doen naar schendingen van de mensenrechten, ervoor te zorgen dat slachtoffers en hun families daadwerkelijk toegang hebben tot de rechter en tot rechtsmiddelen, en hun passende schadeloosstelling te bieden; verzoekt de EU en de lidstaten dringend samen te werken met relevante VN-mechanismen en -comités om meer onderzoek te doen naar de huidige mensenrechtenschendingen gericht tegen levensbeschouwelijke en religieuze minderheden overal ter wereld; bevestigt in dit verband zijn steun aan het Internationaal Strafhof en onderstreept het belang van de rol die het Strafhof speelt bij de vervolging van de ernstigste misdaden; merkt op dat het Statuut van Rome zowel betrekking heeft op misdaden tegen de menselijkheid als op genocide van groepen op grond van godsdienst of levensovertuiging, en een fundamenteel internationaal wettelijk kader in het leven roept om straffeloosheid te bestrijden; roept de EU en haar lidstaten op hun financiële steun aan het Internationaal Strafhof te verhogen en roept de VN-lidstaten op zich in dit verband in te zetten voor de strijd tegen straffeloosheid door middel van de ratificatie van het Statuut van Rome; benadrukt dat moet worden gewerkt aan het voorkomen van gewelddadigheden op grond van geloof of godsdienst, in het bijzonder internationale misdaden, zoals genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden; benadrukt dat de EU en haar lidstaten mechanismen moeten invoeren die hen in staat stellen vroegtijdige

waarschuwingssignalen en risicofactoren van internationale misdrijven te monitoren, overeenkomstig het VN-analysekader voor gruweldaden, deze te analyseren en alomvattende reacties te bieden, onder meer overeenkomstig de plicht tot voorkoming en bestraffing van genocide;

16. stelt met bezorgdheid vast dat de meeste geloofs- en religieuze haatmisdrijven wereldwijd niet worden gemeld en niet worden vervolgd; verzoekt de Raad, de Commissie, de Europese dienst voor extern optreden (EDEO) en de EU-lidstaten samen te werken met derde landen om maatregelen te nemen ter voorkoming en bestrijding van haatmisdrijven, en om wetgeving aan te nemen die volledig in overeenstemming is met de internationale normen inzake de vrijheid van meningsuiting, levensovertuiging en godsdienst; roept daarnaast regeringen op om een uitgebreid systeem voor gegevensverzameling op te zetten voor haatmisdrijven en andere discriminerende handelingen tegen religieuze of geloofsgemeenschappen;
17. verzoekt de Raad en de EU-lidstaten sancties toe te passen tegen personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor of betrokken zijn bij ernstige of stelselmatige inbreuken op of schendingen van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging, zoals bepaald in de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten;
18. is ontzet over de toename van vervolgingen van levensbeschouwelijke en religieuze minderheidsgroepen tijdens de COVID-19-pandemie; laakt het feit dat personen die tot levensbeschouwelijke en religieuze minderheden behoren, als zondebok zijn aangewezen en de schuld hebben gekregen van de verspreiding van het COVID-19-virus, en dat zij werden uitgesloten van of werden gediscrimineerd bij de toegang tot openbare gezondheidszorg, voedselhulp of humanitaire hulp, op grond van criteria die met hun levensovertuiging of religie te maken hebben;
19. onderstreept dat humanitaire hulp op geen enkele wijze mag discrimineren, en veroordeelt met klem elke vorm van discriminatie op grond van religie bij de verstrekking van humanitaire hulp;
20. roept de EU en haar lidstaten op de rechten, levensovertuigingen en waarden van inheemse volkeren te erkennen en zich in te zetten om de specifieke discriminatie van inheemse bevolkingsgroepen op grond van hun levensovertuigingen op alomvattende wijze aan te pakken door middel van het extern optreden van de EU;
21. is bezorgd over de toepassing van blasfemiewetten en religieuze wetten die in sommige landen voorrang hebben op nationale wetten; betreurt dat vrouwen en meisjes die tot levensbeschouwelijke of religieuze minderheden behoren, specifiek en in toenemende mate het mikpunt zijn geweest van aanvallen met de bedoeling schade toe te brengen aan hun hele gemeenschap; benadrukt dat zij in het bijzonder blootgesteld zijn aan gewelddadige aanvallen, ontvoeringen, verkrachting, seksueel en gendergebaseerd geweld, gedwongen bekering, gedwongen sterilisatie en abortussen, vrouwelijke genitale verminking, gedwongen en vroegtijdige huwelijken en opsluiting binnen het gezin; veroordeelt met klem al deze mensenrechtenschendingen jegens vrouwen en meisjes en benadrukt dat de lockdownmaatregelen die tijdens de COVID-19-pandemie genomen zijn hun mensenrechtensituatie nog precairder hebben gemaakt en hun toegang tot informatie nog verder hebben beperkt;

22. veroordeelt alle daden van of aansporingen tot geweld, vervolging, dwang en discriminatie tegen personen op grond van hun gender of seksuele geaardheid, ook door religieuze leiders of op grond van religieuze of geloofsovertuigingen; benadrukt dat de verdediging van “traditie” of “openbare moraal” in geen geval in strijd mag zijn met internationale mensenrechtenbepalingen waar staten zich aan moeten houden; beklemtoont met name dat discriminatie moet worden uitgebannen op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs, toegang tot de rechter en doeltreffende rechtsmiddelen, huisvesting en gezondheidszorg; spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over het misbruik en het als instrument gebruiken van geloof of godsdienst om discriminerend beleid, wetten, waaronder strafwetten, of beperkingen op te leggen die de rechten van lhbtqi+-mensen, vrouwen en meisjes weerspreken en ondermijnen en de toegang tot basisvoorzieningen, zoals onderwijs en gezondheid, waaronder seksuele en reproductieve rechten, beperken, abortus in alle gevallen strafbaar stellen, overspel strafbaar stellen of religieuze praktijken die de mensenrechten schenden vergemakkelijken; roept op tot intrekking van de desbetreffende beleidsmaatregelen, wetten of beperkingen die in de nationale wetgeving vaak als seculiere beperkingen worden vertaald;
23. veroordeelt de religieuze sekten wier activiteiten gericht zijn op de diaspora uit ontwikkelingslanden, en die methoden gebruiken om financieel te profiteren van de kwetsbare situatie van deze migrantengemeenschappen in Europa en een vertekend wereldbeeld bevorderen, dat vaak wordt gekenmerkt door onder meer homofobie, transfobie en misogynie;
24. veroordeelt de mensenrechtenschendingen, het seksueel misbruik, sektarisme en financieel wangedrag van religieuze missies en leiders in verscheidene ontwikkelingslanden;
25. veroordeelt het gebruik van wetgeving inzake veiligheid, opruiing, verstoring van de openbare orde, aansporing tot geweld en bestrijding van terrorisme en extremisme als instrument om personen die tot een levensbeschouwelijke of religieuze minderheid behoren te vervolgen of te criminaliseren, de uitoefening of uitdrukking van hun geloof of religie te verbieden of te beperken, gebedshuizen te sluiten en het lidmaatschap van of de registratie in geloofs- of religieuze verenigingen te ontmoedigen; verzoekt de Commissie en de EDEO de uitvoering van dergelijke wetgeving aandachtig te volgen en deze kwestie consistent ter sprake te brengen in bilaterale dialogen met de betrokken regeringen; dringt er bij de EU-lidstaten op aan elk verzoek van buitenlandse autoriteiten te verwerpen waarin wordt gevraagd om justitiële en politieke samenwerking in individuele rechtszaken indien die op dergelijke wetgeving gebaseerd zijn;
26. spreekt zijn krachtige veroordeling uit over elke praktijk van gedwongen opsluiting in door de staat beheerde heropvoedingskampen, dwangarbeid of uitbuiting van personen die tot een levensbeschouwelijke of religieuze minderheid behoren, met als doel om hen te dwingen hun godsdienst af te zweren en zich te assimileren aan de dominante cultuur, taal of denkwijze; veroordeelt tevens het grootschalige gebruik van digitale surveillancetechnologieën om personen die tot levensbeschouwelijke of religieuze minderheden behoren te volgen, te controleren en te onderdrukken;

27. betreft de beperking van de toegang tot juridische documentatie en registratie voor organisaties en personen die tot religieuze en levensbeschouwelijke minderheden behoren, en herinnert eraan dat juridische identiteit een recht is dat voor alle personen op gelijke wijze moet worden gegarandeerd;
28. betreft het feit dat de autoriteiten in meer dan 70 landen in de wereld strafwetgeving handhaven of nieuwe wetgeving willen invoeren waarin straffen zijn opgenomen voor blasfemie, godslastering, afvalligheid, godsdienstbelediging en bekering, waaronder de doodstraf; merkt op dat reeds bestaande wetten onevenredig worden gebruikt tegen mensen die tot levensbeschouwelijke of religieuze minderheden behoren, en een klimaat van geweld, discriminatie en religieuze onverdraagzaamheid aanwakkeren, dat ook maffiageweld tegen minderheidsgemeenschappen en de vernieling van gebedshuizen kan inhouden; roept de EU op haar politieke dialoog met alle betrokken landen te intensiveren met het oog op de intrekking van die wetten; benadrukt dat het externe optreden van de EU ter ondersteuning van de bevordering van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging gebaat zou zijn bij inspanningen van de EU en de lidstaten om samen te werken bij de wereldwijde afschaffing van de wetgeving betreffende godslastering; verzoekt de EU het goede voorbeeld te geven door haar interne situatie in dit verband aan te pakken;
29. benadrukt dat mensenrechtenverdedigers, advocaten, niet-gouvernementele organisaties en activisten uit het maatschappelijk middenveld die mensen steunen en verdedigen die vervolgd worden op grond van hun geloof of godsdienst, beschermd moeten worden; hekelt het feit dat gebruik wordt gemaakt van aanklachten van godslastering, geloofsafval of andere beschuldigingen op religieuze gronden, om deze mensen en organisaties hard aan te pakken voor hun legitieme activiteiten, ook op internet en in sociale media;
30. benadrukt dat staten waar een militaire dienstplicht geldt, gewetensbezwaren moeten toestaan, ook op grond van godsdienst of levensovertuiging, en moeten voorzien in een alternatieve dienstplicht;
31. is van mening dat het gebrek aan erkenning van en kennis over de diversiteit van godsdiensten en geloofsovertuigingen voor individuen en gemeenschappen veroorzaken en stereotypen kan aanwakkeren die bijdragen tot meer spanningen, misverstanden, discriminerende houdingen en gebrek aan respect tussen individuen; herinnert eraan dat, zoals verklaard door het Mensenrechtencomité van de VN, openbaar onderwijs waarbinnen onderricht in een bepaalde religie of levensovertuiging voorkomt, in strijd is met het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst, tenzij wordt voorzien in niet-discriminerende vrijstellingen of alternatieven die tegemoetkomen aan de wensen van de desbetreffende personen en hun voogden;
32. benadrukt het belang van strategische benaderingen en educatieve initiatieven die onderwijs en interculturele en interreligieuze dialogen omvatten, onder meer tussen religieuze leiders en maatschappelijke organisaties, bij het aanpakken van vervolging van en onverdraagzaamheid en haatzaaiende taal jegens minderheden op grond van geloof of godsdienst; wijst erop dat interculturele en interreligieuze dialogen als katalysator kunnen dienen voor het ontwikkelen van een gevoel van vertrouwen, respect en begrip en voor het opbouwen van wederzijds respect en verzoening, om zo te leren

vreedzaam en constructief samen te leven in een multiculturele context;

33. merkt op dat jongeren in ontwikkelingslanden bijzonder gevoelig zijn voor extremistische ideologieën en dat hoogwaardig onderwijs een van de belangrijkste wapens vormt in de strijd tegen radicalisering; merkt op dat extremistische bewegingen vaak misbruik maken van de zwakke aanwezigheid van de overheid in plattelandsgebieden;
34. betreurt dat socialemediaplatforms en -netwerken steeds vaker worden misbruikt voor intimidatie en het aanzetten tot haat en geweld; wijst erop dat levensbeschouwelijke of religieuze minderheden nog steeds het slachtoffer zijn van online en offline haatzaaien door individuen en georganiseerde groepen uit het hele politieke en religieuze spectrum en roept regeringen op dit aan te pakken en te bestrijden;

Het buitenlandse beleid en het externe optreden van de EU inzake mensenrechten versterken teneinde de vrijheid van levensovertuiging en godsdienst te beschermen van personen die tot minderheidsgroepen behoren

35. wijst erop dat de functie van speciaal EU-gezant voor de bevordering van de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging buiten de EU meer dan een jaar vacant is geweest; herhaalt zijn oproep aan de Raad en de Commissie om een transparante en volledige evaluatie te verrichten van de doeltreffendheid en toegevoegde waarde van de functie van de speciaal gezant, de speciaal gezant passende middelen ter beschikking te stellen en het institutioneel mandaat, de capaciteit en de taken van de speciaal gezant adequaat te ondersteunen; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om transparantie te waarborgen bij de benoeming, het mandaat, de activiteiten en de rapportageverplichtingen van de speciaal gezant; benadrukt dat de taken van de speciaal gezant gericht moeten zijn op de bevordering van de vrijheid van gedachte, geweten, godsdienst en levensovertuiging, alsook van het recht om niet te geloven, het recht op geloofsafval en het recht om atheïstische standpunten te huldigen, waarbij tevens aandacht wordt besteed aan de situatie van niet-gelovigen die gevaar lopen; beveelt aan dat de speciaal gezant nauw en op complementaire wijze samenwerkt met de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten en de Groep rechten van de mens (Cohom) van de Raad;
36. verzoekt de Raad, de Commissie, de EDEO en de EU-lidstaten vervolgingen op grond van levensovertuiging of godsdienst te behandelen als een van de prioriteiten van het buitenlandse beleid van de EU inzake mensenrechten, overeenkomstig het EU-actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024; wijst erop dat een meerlagige aanpak met meerdere actoren noodzakelijk is om de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging te beschermen en te bevorderen, en dat daarin de mensenrechten, dialoog en bemiddeling, conflictoplossing en preventie in samenwerking met verschillende statelijke en niet-statelijke actoren, zoals religieuze organisaties, religieuze leiders, niet-gelovige groepen, maatschappelijke organisaties en mensenrechtenverdedigers, moeten worden opgenomen; roept op tot nauwere samenwerking met VN-initiatieven op dit gebied; herhaalt zijn verzoek om een regelmatige en openbare herziening van de EU-richtsnoeren over de bevordering en de bescherming van de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, met de mogelijkheid om de uitvoering en voorstellen tot actualisering ervan te beoordelen; merkt op dat in de

EU-richtsnoeren bepaald is dat de tenuitvoerlegging van de richtsnoeren wordt beoordeeld door de Groep Cohom na een periode van drie jaar, en dat een dergelijke beoordeling niet is medegedeeld of openbaar gemaakt; is van mening dat een dergelijke beoordeling optimale werkwijzen moet benadrukken, verbeteringspunten moet aangeven en concrete aanbevelingen moet bieden inzake de tenuitvoerlegging van de richtsnoeren volgens een vast tijdschema en mijlpalen; dringt erop aan dat de beoordeling wordt opgenomen in de EU-jaarverslagen over de mensenrechten en democratie in de wereld; verzoekt eveneens om de voortgangsverslagen over de uitvoering van de richtsnoeren regelmatig aan het Parlement mee te delen;

37. roept de EU en haar lidstaten op de wettelijke en institutionele beschermingsmechanismen te versterken om de mensenrechten te waarborgen van leden van religieuze minderheden en van eenieder die zich in een kwetsbare situatie bevindt, zoals vrouwen en meisjes, personen van verschillende etnische groepen of kasten, ouderen en gehandicapten, migranten, vluchtelingen en in eigen land ontheemde personen, en lhbtqi+-personen, zodat zij volledig beschermd worden op basis van hun fundamentele rechten en niet gediscrimineerd worden op grond van hun geloof of religie;
38. benadrukt dat de inzet van religie en levensovertuiging als instrument wereldwijd een belangrijke aanjager van conflicten is; benadrukt dat vervolging en discriminatie op grond van godsdienst en levensovertuiging veel personen en gemeenschappen aanzet tot migratie of ze ontheemd laat raken in eigen land; roept de Commissie en de lidstaten van de EU op om alle ontheemden bij te staan, ook diegenen die tot een levensbeschouwelijke of religieuze minderheid behoren en die vrijwillig naar hun geboorteland wensen terug te keren wanneer de materiële en veiligheidsomstandigheden dit toelaten en de omstandigheden die tot hun vertrek hebben geleid niet langer bestaan, met name door bij te dragen aan hun levensonderhoud en aan de wederopbouw van hun huisvesting en basisinfrastructuur, zoals scholen en ziekenhuizen;
39. verzoekt de EU en haar partners te overwegen de rol van godsdienst in specifieke conflicten in kaart te brengen, bestaande positieve acties van religieuze leiders bij vredesopbouwacties, conflictanalyse en -preventie te identificeren en te ondersteunen, en te luisteren naar en een evaluatie uit te voeren van de vele stemmen van religieuze meerderheids- en minderheidsgroepen;
40. wijst erop dat geweld tegen religieuze minderheden tijdens conflicten hen ook kwetsbaar kan maken voor later geweld in vluchtelingensituaties, als gevolg van verkeerde interpretaties van de humanitaire beginselen van neutraliteit en universaliteit en wijdverbreide veronderstellingen over religie als niet-essentieel of verdeeldheid zaiend;
41. dringt er bij de EDEO en de EU-delegaties op aan om voor alle relevante situaties doelstellingen op te nemen die specifiek betrekking hebben op de vervolging van minderheden op grond van hun geloof of religie, als onderdeel van de landenstrategieën inzake mensenrechten en democratie voor 2021-2024; roept de EDEO en de EU-delegaties op om tijdens mensenrechtendialogen met partnerlanden en in VN-mensenrechtenfora consequent algemene kwesties en specifieke gevallen van vervolging of discriminatie van levensbeschouwelijke of religieuze minderheden aan de

orde te stellen, en daarbij een resultaatgerichte aanpak te volgen en rekening te houden met het genderperspectief; herhaalt zijn verzoek om de leden van het Parlement toegang te geven tot de inhoud van deze landenstrategieën; merkt op dat atheïsme en niet-religieuze groepen snel groeien en in het EU-beleidskader op gelijkwaardige wijze moeten worden behandeld;

42. wijst erop dat in bepaalde landen niet-overheidsactoren de voornaamste aanstokers zijn van discriminatie jegens minderheden; verzoekt de Commissie en de lidstaten zich niet uitsluitend te richten op discriminatie van overheidswege, maar samen met de EU-partnerlanden ook de oorzaken van maatschappelijke discriminatie van minderheden aan te pakken, en wijst hierbij in het bijzonder op de problematiek van haattaal;
43. verzoekt de EU-delegaties en de vertegenwoordigingen van de lidstaten om mensenrechtenverdedigers en journalisten die zich inzetten voor levensbeschouwelijke of religieuze minderheden te steunen en, waar nodig, de afgifte van noodvisa te vergemakkelijken, en hun tijdelijk onderdak te bieden in EU-lidstaten wanneer zij gevaar lopen;
44. verzoekt de Commissie steun te verlenen aan maatschappelijke organisaties en maatschappelijke campagnes die het begrip voor en de bewustwording van religieuze en levensbeschouwelijke minderheidsgroepen bevorderen, met name humanisten en atheïsten in landen waar zij te maken hebben met bijzonder ernstige vormen van discriminatie;
45. verzoekt de Commissie en de EDEO de mensenrechtensituatie van religieuze minderheden in derde landen grondig te bestuderen, evenals de uitvoering van de bijbehorende toezeggingen in het kader van bilaterale overeenkomsten van die landen met de EU; verzoekt de Commissie in dit verband met name te beoordelen of derde landen in aanmerking komen voor het stelsel van algemene preferenties; pleit voor een systeem dat geleidelijk preferenties toekent aan een derde land op basis van de naleving van de mensenrechtenverplichtingen, ook met betrekking tot de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging;
46. benadrukt dat de EU rekening moet houden met de concrete uitdagingen waarmee religieuze, etnische en taalkundige minderheden vaak worden geconfronteerd, als gevolg van marginalisering, gerichte uitsluiting of zwakke sociaaleconomische posities, wanneer het gaat om de toegang tot humanitaire hulp; verzoekt de Commissie de daadwerkelijke toegang van minderheden tot humanitaire hulp te evalueren en ervoor te zorgen dat minderheden niet over het hoofd worden gezien in haar humanitaire beleid;
47. betreurt de vernietiging en beschadiging van religieuze monumenten, die onlosmakelijk deel uitmaken van het culturele erfgoed, en roept op tot bescherming en herstel ervan; beveelt aan dat de EU de bescherming van het cultureel erfgoed opneemt als onderdeel van haar externe optreden in het kader van het buitenlands beleid, met als doel de vrede te bewaren, verzoening te bevorderen en conflicten te voorkomen; beveelt aan dat de EU samenwerking op het gebied van cultureel erfgoed inzet als onderdeel van vertrouwenwekkende maatregelen bij vredesprocessen;
48. roept de Commissie op te zorgen voor voldoende financiering voor kwesties in verband met de bescherming van personen die tot levensbeschouwelijke of religieuze

minderheden behoren, in het kader van het thematische programma mensenrechten van het instrument voor nabuurschap, ontwikkeling en internationale samenwerking - Europa in de wereld; roept de EU op om de beginselen van pluralisme, neutraliteit en billijkheid te eerbiedigen en zich bij de toewijzing van middelen voor dit doel strikt te onthouden van versterking van beleid of wetgeving die een bepaalde geloofsovertuiging of religieuze groepering bevoordeelt ten opzichte van andere;

49. beveelt aan om de multilaterale betrekkingen van de EU te versterken met het oog op de bevordering en mainstreaming van de eerbiediging van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in het wereldwijde mensenrechtenbeleid; verzoekt de EU en de EU-lidstaten de samenwerking met de VN, de Raad van Europa en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) te versterken, open en constructieve dialogen met de Afrikaanse Unie, de Organisatie van Amerikaanse Staten, de Associatie van Zuidoost-Aziatische staten, de Organisatie van Islamitische Samenwerking en andere regionale organisaties te intensiveren, en allianties te smeden met derde landen of groepen gelijkgezinde landen, teneinde internationale reacties te bieden op mensenrechtanaangelegenheden waarmee religieuze of levensbeschouwelijke minderheden te maken krijgen, met name degene die het meest kwetsbaar zijn of het ergst onder vuur liggen in conflictgebieden; beveelt tevens aan dat de EU de belangrijkste initiatiefnemer moet blijven van resoluties inzake vrijheid van gedachte, van geweten, godsdienst of levensovertuiging in de Algemene Vergadering en de Mensenrechtenraad van de VN; roept op tot gezamenlijke initiatieven van de EU en de VN om vervolging en discriminatie van levensbeschouwelijke of religieuze minderheden en niet-gelovigen aan te pakken; roept de EU op de samenwerking met de VN-Mensenrechtenraad te intensiveren, met name via de speciale procedures van de VN-Mensenrechtenraad, het Bureau van de Hoge Commissaris voor de mensenrechten en de speciale rapporteur voor de vrijheid van godsdienst of overtuiging; beveelt tevens aan dat speciaal gezanten voor de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging in alle EU-lidstaten hun beste praktijken delen en nauw met elkaar samenwerken;
50. benadrukt het belang van 22 augustus als Internationale Dag ter herdenking van de slachtoffers van geweld op grond van godsdienst of levensovertuiging; roept de Raad, de Commissie en de lidstaten van de EU op om in hun planning speciale aandacht te besteden aan deze dag en zich actief in te zetten voor levensbeschouwelijke of religieuze minderheden, om zo blijk te geven van hun inzet voor de bevordering en bescherming van hun vrijheden en te werken aan het voorkomen van toekomstige daden van geweld en onverdraagzaamheid tegen hen;
- o
- o   o
51. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de speciale vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, de regeringen en parlementen van de lidstaten en de Verenigde Naties.

5.11.2021

ADVIES VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

aan de Commissie buitenlandse zaken

inzake de vervolging van minderheden op grond van godsdienst of levensovertuiging
(2021/2055(INI))

Rapporteur voor advies: György Hölvényi

SUGGESTIES

De Commissie ontwikkelingssamenwerking verzoekt de bevoegde Commissie buitenlandse zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- A. overwegende dat kerken kunnen worden beschouwd als instellingen en confessionele organisaties, waaronder alle soorten religieuze organisaties, gemeenschappen en verenigingen vallen; overwegende dat de EU een open, transparante en regelmatige dialoog voert met alle kerken en religieuze organisaties, overeenkomstig artikel 17 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie;
  - B. overwegende dat met name gelovige vrouwen en leden van religieuze minderheden risico lopen op meer discriminatie en geweld, wat verband houdt met elkaar kruisende factoren zoals geslacht, godsdienst, kaste, etnische achtergrond, ongelijke machtsverhoudingen en mannelijke dominantie;
  - C. overwegende dat religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in ontwikkelingslanden vaak niet op passende wijze worden vertegenwoordigd op nationaal niveau en dat in de wetgeving vaak geen rekening wordt gehouden met de noden en belangen van deze minderheden, en overwegende dat plaatselijke overheden diverse buitengerechtigde maatregelen toepassen waarmee religieuze en levensbeschouwelijke minderheden worden vervolgd en gestigmatiseerd of hun bestaansrecht in twijfel wordt getrokken;
  - D. overwegende dat socialemediaplatforms steeds vaker worden misbruikt voor het aanzetten tot haat en geweld; overwegende dat levensbeschouwelijke en religieuze minderheden online en offline het slachtoffer zijn van haatzaaiende uitlatingen door personen uit het hele politieke spectrum;
1. erkent dat kerken¹, confessionele organisaties en andere religieuze en levensbeschouwelijke instellingen, en religieuze verenigingen een belangrijke rol spelen

---

¹ Sinds het Verdrag van Lissabon heeft de dialoog tussen Europese instellingen en kerken, religieuze verenigingen of gemeenschappen en levensbeschouwelijke en niet-confessionele organisaties een rechtsgrondslag in artikel 17 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

in de sociale structuur van ontwikkelingslanden;

2. herinnert eraan dat vrijheid van geloof en godsdienst fundamentele mensenrechten zijn die zijn vastgelegd in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de VN; erkent het belang van vrijheid van geloof en godsdienst voor een inclusieve samenleving en voor de volledige verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) van de VN voor 2030;
3. onderstreept dat bepaalde maatschappelijke organisaties, zoals confessionele organisaties, religieuze verenigingen, humanitaire organisaties en niet-gouvernementele organisaties (ngo's) belangrijke partners zijn bij de verlening van humanitaire en ontwikkelingshulp aan moeilijk bereikbare gemeenschappen, omdat zij in de frontlinie staan, nauw samenwerken met mensen ter plaatse en de behoeften van de bevolking het best kennen, en daarom goed geplaatst zijn om hulp te verlenen en een aanzienlijke bijdrage te leveren aan duurzame ontwikkeling en aan de verwezenlijking van de SDG's, met name SDG 3 (gezondheid en welzijn) en SDG 4 (kwaliteitsonderwijs);
4. merkt voorts op dat kerken, religieuze en levensbeschouwelijke instellingen, bepaalde maatschappelijke organisaties en confessionele organisaties resultaten boeken in sociale sectoren waar overheidsdiensten soms tekortschieten; wijst er in dit verband op dat er voldoende officiële ontwikkelingshulp en nationale financiering moet worden verstrekt aan confessionele organisaties, religieuze verenigingen en maatschappelijke organisaties om hen te helpen bij de uitvoering van deze activiteiten, in overeenstemming met de criteria voor officiële ontwikkelingshulp;
5. wijst erop dat de bestrijding van discriminatie van minderheden, ongeacht hun tradities, geloof of godsdienst, en de bevordering en bescherming van hun rechten aanzienlijk bijdragen tot sociale en politieke stabiliteit, armoedevermindering, democratisch bestuur en conflictpreventie;
6. benadrukt dat de vrijheid van godsdienst en geloof moet worden opgevat als een grondrecht en moet worden erkend als een essentieel element van vreedzame en weerbare samenlevingen; hekelt de tendens om de vrijheid van godsdienst en geloof te beschouwen als een bedreiging voor de rechten van vrouwen, lhbtqi-rechten of de vrijheid van meningsuiting;
7. merkt op dat kerken en andere levensbeschouwelijke en religieuze instellingen, confessionele organisaties en religieuze verenigingen een belangrijke rol kunnen spelen bij vredesbemiddeling en bij de bevordering van sociale cohesie en stabiliteit;
8. dringt er bij de EU op aan te erkennen dat religieuze leiders, confessionele organisaties en plaatselijke ngo's niet alleen waardevolle partners zijn bij de uitvoering van humanitaire, ontwikkelings- en vredesprojecten, maar ook een rol kunnen spelen bij de uitwerking, monitoring en evaluatie van dergelijke initiatieven, dankzij de deskundigheid waarover zij beschikken als gevolg van hun verankering in bepaalde lokale gemeenschappen, hun kennis van lokale gevoeligheden en noden, hun rechtstreekse betrekkingen met mensen die in armoede en uitsluiting leven, en hun lange ervaring met humanitaire hulpverlening;

9. erkent dat bepaalde confessionele organisaties en ngo's pioniers zijn op het vlak van aanwezigheid ter plaatse, jarenlange ervaring hebben en ook wanneer vele andere actoren vertrekken, ter plaatse essentiële sociale diensten blijven verlenen;
10. benadrukt dat religieuze en confessionele organisaties en maatschappelijke organisaties die actief zijn op het gebied van conflictpreventie, vaak aanwezig zijn in elke fase van processen voor conflictransformatie, aangezien zij zich bezighouden met de promotie van vrede, conflictpreventie, bemiddeling en conflictoplossing, interreligieuze dialoog, het opbouwen van plaatselijke vredesnetwerken, sociale wederopbouw en traumabehandeling, en aanwezig zijn in de academies en rechtbanken waar de mensenrechten, met inbegrip van godsdienstvrijheid, theoretische onderbouwing en transculturele verankering krijgen;
11. verzoekt de Commissie en de EU-delegaties samen te werken met lokale kerken, levensbeschouwelijke en religieuze instellingen en confessionele organisaties bij de planning van humanitaire projecten en ontwikkelingsacties, en verzoekt de Commissie alle relevante belanghebbenden, inclusief kerken, levensbeschouwelijke en religieuze instellingen en confessionele organisaties, te betrekken bij de uitvoering van EU-projecten; verzoekt de Commissie speciale richtsnoeren vast te stellen inzake partnerschap en samenwerking met kerken, levensbeschouwelijke en religieuze instellingen en confessionele organisaties op het gebied van ontwikkelingssamenwerking en humanitaire hulp;
12. is van mening dat vrijheid van godsdienst en geloof alleen mogelijk is als de persoonlijke en menselijke vrijheid wordt gewaarborgd, waaronder het recht op seksuele en reproductieve gezondheid en het recht op zelfbeschikking, ongeacht herkomst of seksuele geaardheid;
13. merkt op dat jongeren in ontwikkelingslanden bijzonder gevoelig zijn voor extremistische ideologieën en dat hoogwaardig onderwijs een van de belangrijkste wapens vormt in de strijd tegen radicalisering; merkt op dat extremistische bewegingen vaak misbruik maken van de zwakke aanwezigheid van de overheid in plattelandsgebieden;
14. wijst op de verantwoordelijkheid en rol van religieuze leiders bij het voorkomen van haat en geweld ten aanzien van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden; dringt er bij alle kerken, levensbeschouwelijke en religieuze instellingen, confessionele organisaties en religieuze leiders op aan een tolerant en niet-discriminerend discours te bevorderen, met name ten aanzien van kwetsbare bevolkingsgroepen;
15. veroordeelt alle vormen van geweld en dwang, met inbegrip van openbare uitingen van vijandigheid door religieuze leiders jegens vrouwen, meisjes en lhbtqiq-personen die worden gerechtvaardigd door een verwijzing naar religieuze praktijken of overtuigingen; roept op tot de intrekking van discriminerende wetten, uitgevaardigd met verwijzing naar religieuze overwegingen, die overspel strafbaar stellen, die personen strafbaar stellen op basis van hun feitelijke of vermeende seksuele gerichtheid of genderidentiteit of -expressie, die abortus in alle gevallen strafbaar stellen of die religieuze praktijken mogelijk maken waarbij mensenrechten worden geschonden;
16. veroordeelt de activiteiten van religieuze sekten die gericht zijn op de diaspora uit

ontwikkelingslanden, en die methoden gebruiken om financieel te profiteren van de kwetsbare situatie van migrantengemeenschappen in Europa en een vertekend wereldbeeld bevorderen, dat vaak wordt gekenmerkt door onder meer homofobie, transfobie en misogynie;

17. benadrukt dat kerken, levensbeschouwelijke en religieuze instellingen en religieuze gemeenschappen de fundamentele mensenrechten van alle mensen moeten eerbiedigen, handhaven en bevorderen, ongeacht hun overtuiging of godsdienst, zonder enig onderscheid van welke aard dan ook, bijvoorbeeld op grond van ras, huidskleur, geslacht, taal, politieke of andere meningen, nationale of sociale afkomst, rijkdom, geboorte of status, en ongeacht geslacht of seksuele geaardheid; verzet zich tegen alle pogingen om deze rechten in twijfel te trekken of te ontzeggen, in het bijzonder wanneer het gaat om minderjarigen, vrouwen, ouderen, bijzonder kwetsbare en gemarginaliseerde groepen en andere etnische, sociale of religieuze minderheden;
18. stelt vast dat alleen al in Sub-Saharaans Afrika ongeveer 40 % van de zorgverlening en een groot deel van het onderwijs georganiseerd wordt door confessionele organisaties, hoewel zij hiervoor meestal geen erkenning krijgen; onderstreept dat kerken, levensbeschouwelijke en religieuze instellingen en confessionele organisaties bijdragen aan de ontwikkeling van de mens;
19. benadrukt dat de gezondheidszorg en het onderwijs die worden verstrekt door confessionele organisaties, ngo's en lokale actoren uit het maatschappelijk middenveld toegankelijk moeten zijn voor alle personen in nood, ongeacht hun overtuiging of religieuze achtergrond; veroordeelt, in het kader van de SDG's, beperkingen op seksuele en reproductieve gezondheidszorg door religieuze instellingen en organisaties en verenigingen uit het maatschappelijk middenveld, in het bijzonder wanneer dergelijke zorg noodzakelijk is vanwege medische aandoeningen;
20. onderstreept dat bepaalde confessionele organisaties een strategisch belangrijke rol spelen bij het beïnvloeden van hun leden om tot een positie van begrip en belangenbehartiging te komen met betrekking tot cruciale kwesties zoals hiv, seksuele en reproductieve gezondheidszorg en de versterking van de positie van meisjes en vrouwen;
21. benadrukt dat de vervolging van minderheden op religieuze of levensbeschouwelijke grond vaak verweven is met andere redenen, met name met betrekking tot etniciteit, geslacht, seksuele geaardheid en kaste; verzoekt de EU ervoor te zorgen dat elke vorm van discriminatie op grond van godsdienst of overtuiging die samenkomt met andere oorzaken van uitsluiting, marginalisering en armoede, duidelijk in kaart wordt gebracht en globaal wordt aangepakt;
22. merkt op dat kerken, andere levensbeschouwelijke en religieuze instellingen en confessionele organisaties vaak als enige gezondheidszorg en andere sociale diensten verstrekken in afgelegen gebieden van bepaalde ontwikkelingslanden en in conflictgevoelige omgevingen;
23. is ingenomen met de activiteiten van kerken, andere levensbeschouwelijke en religieuze instellingen, interreligieuze initiatieven en religieuze leiders op het gebied van conflictbeheersing en bemiddeling en bij de bevordering van verzoening, dialoog en

vrede; wijst erop dat in het kader van de buitenlandse inzet van de EU voor vrede, democratie en duurzame ontwikkeling rekening moet worden gehouden met religieuze en levensbeschouwelijke minderheden; benadrukt dat de interreligieuze dialoog een cruciale rol speelt bij het bevorderen van vrede en verzoening en van een inclusieve samenleving, met name in conflictgebieden;

24. onderstreept het belang van initiatieven van het maatschappelijk middenveld bij het aanpakken van de vervolging van minderheden op grond van levensovertuiging en religie, en bij het bevorderen van een holistische benadering die mensenrechten, conflictoplossing, menselijke ontwikkeling en interreligieuze initiatieven omvat;
25. betreurt ten diepste dat niet-religieuze, seculiere en humanistische organisaties in een aantal landen verspreid over de hele wereld steeds meer te kampen hebben met vervolging, met inbegrip van ongekende golven van gevallen van aanzetten tot haat en moord; laakt het feit dat talloze personen en maatschappelijke organisaties onder vuur liggen omdat zij op vreedzame manier kanttekeningen plaatsen bij of kritiek leveren op religieuze overtuigingen of dergelijke overtuigingen hekelen; benadrukt dat deze aanhoudende schending van de vrijheid van gedachte en meningsuiting geografische en culturele grenzen overschrijdt, ook binnen de EU-lidstaten;
26. verzoekt de EU en haar partners te overwegen de rol van godsdienst in specifieke conflicten in kaart te brengen, bestaande positieve acties van religieuze leiders bij vredesopbouwacties, conflictanalyse en -preventie te identificeren en te ondersteunen, en te luisteren naar en een evaluatie uit te voeren van de vele stemmen van religieuze meerderheids- en minderheidsgroepen;
27. betreurt de huidige terugdraaiing en achteruitgang op het gebied van de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten van vrouwen en meisjes, met name de marginalisering van vrouwen als gevolg van bijgeloof (bijvoorbeeld omdat zij van heksery worden beticht) en de regressie van de rechten van lhbtqi-personen binnen en buiten de EU, met name onder het mom van religieuze beginselen of doctrine; merkt op dat het samenkomen van verscheidene factoren, waaronder religie en het behoren tot minderheidsgroepen, het risico op discriminatie in de context van deze regressieve trend nog vergroot;
28. verzoekt de Commissie en de Raad van de strijd tegen de vervolging van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden een prioriteit te maken bij de programmering van activiteiten in verband met EU-ontwikkelingshulp, in overeenstemming met de samenwerkingsgebieden voor geografische en thematische programma's van NDICI – Europa als wereldspeler, en de vrijheid van geloof en godsdienst als een prioriteit te beschouwen en te beschermen en bevorderen;
29. stelt vast dat de vervolging van minderheden op grond van geloof of religie niet alleen mensenlevens, mensenrechten en de menselijke ontwikkeling in gevaar brengt, maar ook een bedreiging vormt voor cultureel erfgoed; verzoekt de Commissie de bescherming van cultureel erfgoed te integreren in alle relevante dimensies van de EU-instrumenten, met name in ontwikkelingssamenwerking, en dringt aan op passende financiële steun voor de bescherming van cultureel erfgoed in de programma's van NDICI – Europa in de wereld;

30. erkent dat lhbtq-gemeenschappen deel uitmaken van religieuze tradities; erkent dat lhbtq-personen net als alle andere mensen recht hebben op vrijheid van meningsuiting, overtuiging en godsdienst; wijst nogmaals op de belangrijke rol die religieuze autoriteiten kunnen spelen om ervoor te zorgen dat godsdienst en traditie niet worden misbruikt om personen op grond van hun seksuele geaardheid en genderidentiteit te discrimineren, als misdadigers te bestempelen of uit te sluiten;
31. benadrukt dat de EU rekening moet houden met de concrete uitdagingen waarmee religieuze, etnische en taalkundige minderheden vaak worden geconfronteerd, als gevolg van marginalisering, gerichte uitsluiting ter plaatse of zwakke sociaaleconomische posities, wanneer het gaat om de toegang tot humanitaire hulp; verzoekt de Commissie de daadwerkelijke toegang van minderheden tot humanitaire hulp te evalueren en ervoor te zorgen dat minderheden niet over het hoofd worden gezien in haar humanitaire beleid;
32. wijst erop dat geweld tegen religieuze minderheden tijdens conflicten hen ook kwetsbaar kan maken voor later geweld in vluchtelingensituaties, als gevolg van verkeerde interpretaties van de humanitaire beginselen van neutraliteit en universaliteit en wijdverbreide veronderstellingen over religie als niet-essentieel of verdeeldheid zaaiend;
33. onderstreept dat humanitaire hulp op geen enkele wijze mag discrimineren, en veroordeelt met klem elke vorm van discriminatie op grond van religie bij de verstrekking van humanitaire hulp;
34. verzoekt de EU en haar lidstaten te zorgen voor sterkere wettelijke en institutionele beschermingsmechanismen tot veiligstelling van de mensenrechten van leden van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden en van alle personen die zich in een kwetsbare situatie bevinden, zoals vrouwen en meisjes, personen van een andere etnische groep of kaste, ouderen en personen met een handicap, migranten, vluchtelingen en intern ontheemden, en lhbtq-personen, zodat de grondrechten van deze mensen volledig worden gewaarborgd en zodat zij niet worden gediscrimineerd op grond van hun geloof of godsdienst;
35. veroordeelt het gebruik van godsdienst en de instrumentele interpretatie van godsdienst ten koste van de mensenrechten in bepaalde rechtsstelsels en in de vorm van de institutionele vervolging en strafbaarstelling van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden;
36. is van mening dat humanitaire actoren informatie moeten ontvangen over de specifieke gevoeligheden van religieuze en levensbeschouwelijke minderheidsgroepen in ontheemdingssituaties, zodat zij inclusievere hulp en bescherming kunnen bieden aan diverse vluchtelingenpopulaties;
37. benadrukt dat de discriminatie van religieuze en levensbeschouwelijke minderheden op het gebied van werkgelegenheid, onderwijs, toegang tot de rechter en doeltreffende rechtsmiddelen, huisvesting en gezondheidszorg, inclusief seksuele en reproductieve gezondheidszorg, moet worden uitgebannen, in overeenstemming met de SDG's; onderstreept de noodzaak om samen te werken met mensenrechteninstellingen en -organisaties voor toezichthouding en handhaving, het onderzoeken van klachten en het

aan het licht brengen van wetten en beleidsmaatregelen die minderheden discrimineren of vervolgen op grond van levensovertuiging of godsdienst;

38. verzoekt de Commissie en de EDEO om de bescherming van de vrijheid van geloof en godsdienst evenals het recht om zonder dwang van godsdienst en overtuiging te veranderen of hiervan afstand te doen, te integreren in het buitenlandse optreden van de EU, met name in ontwikkelingslanden;
39. verzoekt de Raad, de Commissie, de EDEO en de lidstaten om samen te werken met derde landen met het oog op het nemen van maatregelen ter voorkoming en bestrijding van haatmisdrijven, in volledige overeenstemming met de internationale normen inzake de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van levensovertuiging en godsdienst;
40. roept de EU ertoe op gepaste verantwoordings-, reactie- en sanctiemechanismen uit te werken met het oog op een doeltreffende bestrijding van schendingen van de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, met inbegrip van discriminatie of wettelijke beperkingen op grond van godsdienst of overtuiging in haar partnerlanden, alsook van elke belemmering van de vrijheid van godsdienst of overtuiging, de vrijheid van vereniging en de vrijheid van meningsuiting; dringt er voorts bij de Commissie op aan ernstige schendingen van de mensenrechten te bestrijden, zoals voorzien in de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten;
41. herinnert eraan dat de politieke en juridische scheiding van kerk en staat een voorwaarde is voor de volledige uitoefening van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat; verzoekt de EU ervoor te zorgen dat haar ontwikkelingsprogramma's en begrotingsondersteuning voor nationale en lokale autoriteiten in niet-EU-landen in overeenstemming zijn met de beginselen van het secularisme, ook op het gebied van onderwijs, en zich strikt te onthouden van de versterking van wetgeving en beleid van een regering waarmee een levensbeschouwelijke of religieuze groep wordt bevoordeeld boven andere;
42. erkent dat de COVID-19-pandemie de vervolging van en het geweld tegen religieuze en levensbeschouwelijke minderheden in sommige ontwikkelingslanden heeft verergerd en dat deze minderheden als gevolg van minder goede toegang tot adequate medische zorg extra kwetsbaar zijn voor het oplopen van en het overlijden aan COVID-19;
43. hekelt het feit dat er in het kader van preventiemaatregelen tegen de pandemie gebruik wordt gemaakt van vrijheidsbeperkende maatregelen om religieuze en levensbeschouwelijke minderheden te discrimineren; verzoekt de ontwikkelingslanden waarmee de EU een partnerschap heeft, inclusieve socialebeschermingsstelsels uit te werken die minderheden niet discrimineren op grond van godsdienst of overtuiging of op gelijk welke andere grond en deze minderheden gelijke toegang garanderen tot gezondheidszorg, voedsel, humanitaire hulp en onderwijs; vraagt de EU zich beter uit te rusten met instrumenten waarmee zij haar kwetsbaarste burgers efficiënter kan bereiken, en denkt daarbij onder meer aan religieuze en levensbeschouwelijke minderheden;
44. erkent de bijzondere rol die religieuze leiders, confessionele organisaties en geloofsgemeenschappen spelen bij de voorlichting, paraatheid en respons inzake COVID-19; merkt op dat religieuze leiders via dienstverlenings- en liefdadigheidsnetwerken contact hebben met de leden van hun gemeenschap en vaak in

staat zijn de kwetsbaarsten onder hen bijstand en gezondheidsinformatie te verstrekken en de meest behoeftigen te identificeren; merkt op dat religieuze leiders een cruciaal onderdeel vormen van het vangnet voor kwetsbare personen binnen hun geloofsgemeenschap en daarbuiten;

45. wijst erop dat in bepaalde landen niet-overheidsactoren de voornaamste aanstokers zijn van discriminatie jegens minderheden; verzoekt de Commissie en de lidstaten zich niet uitsluitend te richten op discriminatie van overheidswege, maar samen met de EU-partnerlanden ook de oorzaken van maatschappelijke discriminatie van minderheden aan te pakken, en wijst hierbij in het bijzonder op de problematiek van haattaal;
46. vraagt de Commissie de kwestie van godsdienstvrijheid te koppelen aan handelsverdragen tussen de EU en haar buitenlandse partners;
47. veroordeelt de mensenrechtenschendingen, het seksueel misbruik, sektarisme en financieel wangedrag van religieuze missies en leiders in verscheidene ontwikkelingslanden.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	27.10.2021
Uitslag eindstemming:	+: 13 -: 4 0: 9
Bij de eindstemming aanwezige leden	Anna-Michelle Asimakopoulou, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Gianna Gancia, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Michèle Rivasi, Christian Sagartz, Marc Tarabella, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo, Chrysoula Zacharopoulou, Bernhard Zimniok
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Stéphane Bijoux, Caroline Roose, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

13	+
ID	Gianna Gancia
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Janina Ochojska, Tomas Tobé
Renew	Stéphane Bijoux, Catherine Chabaud, Jan-Christoph Oetjen, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Mónica Silvana González, Pierfrancesco Majorino, Marc Tarabella, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho

4	-
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Erik Marquardt, Michèle Rivasi, Caroline Roose

9	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Dominique Bilde, Bernhard Zimniok
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	Hildegard Bentele, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Christian Sagartz

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	15.3.2022
Uitslag eindstemming	+: 59 -: 1 0: 13
Bij de eindstemming aanwezige leden	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Peter Kofod, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Jaak Madison, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Özlem Demirel, Peter van Dalen
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Alexandr Vondra

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

59	+
ECR	Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Alexandr Vondra, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers
ID	Anna Bonfrisco, Susanna Ceccardi
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Peter van Dalen, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmaz Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Claudiu Manda, Pedro Marques, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
Verts/ALE	Alviina Alametsä, François Alfonsi, Reinhard Bütikofer, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz

1	-
NI	Kostas Papadakis

13	0
ECR	Anna Fotyga
ID	Peter Kofod, Jean-Lin Lacapelle, Jaak Madison, Thierry Mariani, Harald Vilimsky, Bernhard Zimniok
PPE	Miriam Lexmann, Željana Zovko
The Left	Özlem Demirel, Giorgos Georgiou, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding